

Pædagogisk indblik

Protokol til forskningsoversigt 'Karrierevejledning og karrierelæring for social retfærdighed'

Undersøgelsesspørgsmål:

- Hvilke karrierevejlednings- og karrierelæringsaktiviteter fremmer social mobilitet og/eller social retfærdighed ifølge eksisterende forskning?
- Beskrives der særlige organisatoriske forhold, der fremmer eller hæmmer karrierevejledning og karrierelæring i de udvalgte studier?

Derudover fokuseres der ligeledes på følgende to spørgsmål:

- Hvad forstås ved karrierevejledning og karrierelæring i litteraturen?
- Hvordan udforskes og undersøges fænomenet karrierevejledning og karrierelæring metodisk? Herunder hvilke forskningspraksisser, der præger forskningen på området?

Litteraturstudiets formål:

Litteraturstudiets formål er at...

- Skabe overblik over og indblik i forskningslitteraturen vedr. karrierevejledning og karrierelæringsaktiviteter og interventioner som social praksis i udkolingen og på ungdomsuddannelserne
- Give et indblik i, hvilke forskningsspørgsmål eksisterende studier beskæftiger sig med
- Give et overblik over de centrale temaer/problemstillinger i litteraturen på området (hvilke elementer diskuteres og med hvilke argumenter?)
- Kaste lys over de sammenhænge, som karrierevejledning og karrierelæring indgår i i udkolingen og på ungdomsuddannelserne.
- Få blik for, hvad litteraturen beskæftiger sig med, og hvad den ikke beskæftiger sig med.
- Få et indblik i og overblik over teoretiske og metodiske tilgange i litteraturen på området og de betydninger det har for de fund, der skrives frem.
- Få indblik i de grundantagelser studierne på området hviler på (eksempelvis vedr. karrierevejledning, karrierelæring).
- Få indblik i, hvordan forskningsfeltets kontekst og historik skrives frem
- Få indsigt i sammenhænge mellem videnskabsteori, metodologi og resultater.

Definitioner og afgrænsninger:

Litteratursøgningen afgrænses til at fokusere på vejlednings- og karrierelæringsaktiviteter, der er informeret af teorier fra uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledningsfeltet. De inkluderede studier er empiriske og undersøger aktiviteter, der fokuserer på større grupper (eksempelvis hele skoler, hele årgange mv.) og hele klasser samt aktiviteter rettet mod grupper af elever. Der inkluderes metastudier, interventionsstudier (RCT, effektstudier), case-studier, aktionsstudier, deskriptive studier og evalueringer, for at indfange bredden i de metodiske tilgange som området udforskes og undersøges på. Vi indfanger dermed både afgrænsede aktiviteter, der testes mhp. at skabe forandring eller producere et resultat samt aktiviteter, der er en integreret del af en eksisterende praksis. Med social retfærdighed og social mobilitet fokuseres der som udgangspunkt på de ulige muligheder, der kan opstå i forbindelse med uddannelses- og karrierevalg.

Litteraturstudiets design:

Vejledningsaktiviteter og karrierelæring er den primære genstand for forskningsoversigten. Som skrevet i indledningen omfatter dette aktiviteter, hvor der er et eksplicit fokus på at bidrage til elevernes viden om og erfaringer med uddannelse, arbejde og sig selv i relation til disse. Et centralt begreb er her "vejledning", som er det ord, der typisk anvendes i dansk og international forskning (career guidance eller career education) om undervisnings- og vejledningsaktiviteter relateret til uddannelsesvalg. Dette systematiske review bruger den samme definition af begrebet vejledning (karrierevejledning) som OECD, Europa-Kommissionen og Verdensbanken bruger i de internationale reviews vedrørende nationale rammer og politikker for vejledning.

Der gennemføres to søgeprocesser; én for international viden og én for skandinavisk viden. Internationale søgninger søges i databasen ERIC og Psycinfo.

Hvad angår den skandinaviske søgning, vil den blive udført i følgende databaser: Oria (NO), Norart (NO), SwePub (SE), Diva (SE), Forskningsdatabasen (DK), Bibliotek.dk (DK).

Der anvendes ens søgestrengte med sproglige tilpasninger i de forskellige databaser. I og med at de skandinaviske databaser er langt mindre effektive at søge i og indekserer langt færre udgivelser end fx ERIC, er det nødvendigt at foretage institutionskodesøgninger.

Det tages højde for følgende afgrænsninger:

- Der søges udelukkende efter udgivelser publiceret på dansk, engelsk, norsk eller svensk
- Der søges udelukkende efter udgivelser publiceret i perioden april 1999 – april 2019
- Der søges efter udgivelser, der omhandler sammenlignelige skolesystemer, dvs. OECD eller EU lande
- Der søges efter studier, der omhandler aldersgrupper svarende til udskolingen og ungdomsuddannelser i Danmark.

Afslutningsvis inddrages der ligeledes referencer fra referencer. Disse er underlagt de samme afgrænsninger, der gælder for de øvrige søgninger. Formålet med inddragelsen af referencer

fra referencer er, at kunne identificere relevante kernestudier. Referencer fra referencer screenes lig institutionskodesøgninger, direkte der hvor litteraturen findes og inkluderes derfor direkte. De indgår med andre ord ikke i den samlede screeningsproces.

Databaser:

Der er gennemført to søgeprocesser, en for international viden og en for skandinavisk viden. Internationale søgninger er udført i databaserne: ERIC, PsycINFO, Education Research Complete, Australian Education Index, British Education Index, Social Science Citation Index, Arts and Humanities Index og Scopus.

Den skandinaviske søgning er udført i følgende databaser: I Danmark - Bibliotek.Dk og Forskningsdatabasen. I Norge - Cristin, Norart og Oria. I Sverige - Libris, DIVA Portal og Swepub. Der er anvendt ensartede søgestrengte med sproglige tilpasninger i de forskellige databaser. De engelske og nordiske søgebegreber er tilpasset efter databasernes muligheder.

Søgeord og søgestrengte:

Søgestreng i international databaser:

Engelsk
DE "Career Guidance" OR DE "Career Counseling" OR Career* N2 Guid* OR Career* N2 Counsel* OR Career* N2 manag* N2 skill* OR Career* n1 work OR Career n1 learning OR Career* n1 Educat* OR DE "Career Education" OR Careership OR Information n1 treatment OR Information* n1 barrier* OR Information* n1 deficit* OR DE "Career Education" OR Career* n1 Education* OR Dropout AND upper n1 secondary n1 education OR Secondary n1 Education OR DE "Secondary Education" OR DE "Grade 10" OR DE "Grade 11" OR DE "Grade 12" OR DE "Grade 7" OR DE "Grade 8" OR DE "Grade 9" OR DE "Secondary School Students" OR DE "Secondary School Teachers" OR DE "Vocational Education" OR Vocational n1 Education* OR DE "Postsecondary Education" OR post-12 AND (Social N1 Mobilit* OR Social N1 Justice OR (social N1 inequalit*) OR Disadvant* OR emancipat* OR Less N1 privileged OR Less-privileged OR Low-income* OR Low N1 income* OR (Working N1 class* OR Working-class* OR 1. generation N1 student* OR (First N1 generation AND student*))

Søgestrengte i nordiske baser:

Dansk
(Vejledning* OR Karrierevejledning* OR Karrierelæring* OR informationsbarriere*) AND (Udskoling* OR Ungdomsuddannelse* OR Gymnasi* OR Erhvervsuddannelse*)

Norsk

(Utdanningsrådgivning OR yrkesrådgivning OR Utdanningsveiledning OR yrkesveiledning OR Karriereveiledning OR Karrierelæring OR Informationsbarrierer* OR "Yrkesfaglige uddannelsesprogrammer" OR "Yrkesfaglig fordybning" OR Opplæringskontor OR Hospitering) AND (Sosial* OR Førstegenerasjon OR Lavinntekt* OR Utdanningsfremmed) AND (Ungdomsskole OR Grunnopplæringen OR opplæring OR Utdanning* OR fag)

Svensk

(Studie- och yrkesvägledning* OR studievägledning* OR yrkesvägledning* OR Karriärelärand* OR Kompensatorisk insats* OR Kompensatorisk vägledning* OR Informationsbarriär*) AND (Grundskola* OR Högstadiet* OR Gymnasieskola* OR Gymnasieutbild*)

Engelsk

(Career* and Guid*) OR (Career* AND Counsel*) OR (Career* AND manag* AND skill*) Or "Careers work*" OR "Career learn*") OR ("Career* Educat*") OR Careership*

Søgeresultater:

- Samlede antal studier lagt ind i EPPI: 5925
- Doubletletter: 673
- Derfor i alt antal studier i EPPI: 5252

92 studier er gået videre til fuldttekstfremskaffelse , efter kondensering udgør listen af inkluderede studier i alt 70 studier fra søgningen er direkte inddraget i selve forskningsoversigten.

I alt er 15 peer reviewed artikler fundet gennem læsning af referencer fra referencer. Disse indgår i den samlede liste over inkluderede studier.

Søgningerne er gennemført af Anne-Marie Klint Jørgensen, som er informationsspecialist med særlig kompetence inden for systematiske reviews. Ph.d.-studerende Laura Cordes Felby og Astrid Schrøder Olsen, samt videnskabelig assistent Mathias Mark Christiansen og professor MSO Rie Thomsen har derefter screenet, kondenseret og skrevet forskningsoversigten.

Screening, herunder kriterier for inklusion og eksklusion:

Al litteratur bliver screenet med de herunder anførte in- og eksklusionskriterier:

Inklusion

- Studiet undersøger karrierevejlednings- og karrierelæringaktiviteter, der fremmer social mobilitet og/eller social retfærdighed

Der inkluderes desuden ud fra følgende kriterier:

- Empiriske studier, herunder interventionsstudier (RCT, effektstudier), case-studier, aktionsstudier, deskriptive studier og evalueringer.
- Metastudier (disse markeres)
- Der inddrages kun peer-reviewed, akademiske dokumenttyper, inkl. teoretiske udgivelser (fordi de kan være nyttige at tænke med), afhandlinger og konferencepapirer (for at få ideer i deres vorden).

Eksklusion

- Forkert dokumenttype, herunder; Editorials, kommentarer, anmeldelse, policy dokumenter, biografier, uddannelsesopgaver: specialer, masteropgaver, bacheloropgaver ekskluderes.
- Forkert udgivelsestidspunkt: Studiet er udgivet før april 1999.
- Forkert land: Studiet indeholder ikke data fra OECD- eller EU-lande. Studiet ekskluderes, hvis empirien ikke er produceret i et af disse lande.
- Forkert uddannelsesområde: Studiet undersøger ikke karrierevejledning/karrierelæring i udskolingen eller ungdomsuddannelser.
- Forkert sprog: Studiet er ikke publiceret på dansk, norsk, svensk eller engelsk.
- Forkert scope: Studiet har ikke fokus på karrierevejledning/karrierelæring eller social mobilitet og social retfærdighed.

Kondensering, analyse og kortlægning:

Som første trin i analysen af de inkluderede studier, kondensere alle studierne. Her anvendes EPPI-reviewers standardiserede analyseskemaer, hvilket er et anerkendt analyseskema for litteraturreviews.

Kondenseringen skal referere oplysninger om:

- Reference (forfatter(e), årstal, titel, tidsskrift/forlag)
- Undersøgelsens formål
- Forskningsspørgsmål
- Forskningsfund
- Oprindelsesland
- anbefalinger
- Kommentarer
- Centralt studie
- Uddannelsesniveau
- Temaer (herunder om der er en særlig barriere, der dukker op)
- Tilgange (herunder teoretiske perspektiver, metode og analysestrategi samt aktivitetsdesign og målgruppe)
- Resultater